

Jan Bouwens

De verplichting voor bedrijven om meer te vertellen over hun klimaatdoelen doet een beroep op het geduld en vertrouwen van gebruikers van informatie, aldus Jan Bouwens.

DISCUSSIE | Column | 06 januari 2022

Accountants moeten de aandacht richten op langetermijn continuïteit!

Nu alle bedrijven klimaatdoelen moeten stellen, verschuift de focus naar de lange termijn. Voor de accountant heeft deze beweging tot gevolg dat acties van heden worden getoetst in het licht van de langetermijndoelen. De reden is dat de gebruiker van de jaarrekening moet kunnen vaststellen of groene doelen realistisch zijn en of deze daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Met het besluit van [Morgan Stanley](#) om 'groene' doelen te omarmen kan niemand nog beweren dat kiezen voor 'groen' door beleggers wordt afgewezen. Zij hebben ingezien dat, controlerend voor andere risico's, een portfolio met naar groen strevende bedrijven een beter rendement oplevert dan een portfolio waarin groen wordt ontkend. Alle bedrijven moeten zich verhouden tot groen en doen ze dat niet, dan verdwijnen ze; er is geen ontsnappingsmogelijkheid. Echter, Morgan Stanley en andere financiers zullen zeker willen stellen dat het bedrijf daadwerkelijk groene doelen nastreeft. Omdat deze doelen per definitie op de lange termijn betrekking hebben, willen de financiers *assurance* over de realisatie van deze doelen.

Naar hun aard doen gestelde langetermijndoelen een beroep op geduld en vertrouwen van de gebruiker van informatie, omdat de lezer moet willen wachten tot de doelen worden bereikt en moet vertrouwen op de capaciteit van het betrokken bedrijf. Maar in de eerste plaats moet de gebruiker ervan worden overtuigd dat de gestelde langetermijndoelen moeten worden geprefereerd boven doelen gesteld voor een kortere termijn.

Mensen zijn geneigd noodzakelijke maatregelen uit te stellen, ook al gaat dat, zoals [Akerlof](#) stelde, ten koste van hun eigen welvaart. Zijn analyse is oneerbiedig als volgt samen te vatten: een roker kan vandaag roken beëindigen, maar kan ook besluiten morgen te stoppen. De kosten van een dag uitstel zijn heel laag, terwijl de opbrengst vandaag (*quick fix*) heel hoog is. Elke dag dat een roker deze afweging maakt, valt de beslissing uit in het voordeel van uitstel, met als gevolg dat de kortetermijnoplossing het altijd wint van wat op de langere termijn goed is. We zien hetzelfde verschijnsel terug in pensioenen. Als je mensen de vrijheid geeft, kiest slechts een minderheid ervoor om voor pensioen te sparen.

Om uitstelgedrag te mitigeren breken bedrijven langetermijndoelen op in subdoelen of mijlpalen, die beleggers en medewerkers stimuleren en motiveren om in etappes de langetermijndoelen te bereiken. Het zal duidelijk zijn dat klimaatdoelen typisch in de categorie van langetermijndoelen vallen en dat het voor de hand ligt dat bedrijven de realisatie ervan stimuleren en volgen door subdoelen te stellen en hierop te sturen. In de klimaatcrisis moeten bedrijven (langetermijn) klimaatdoelen stellen, omdat de realisatie ervan een noodzakelijk voorwaarde vormt voor de

bedrijfscontinuïteit.

Bij de evaluatie van tussentijdse doelen moet men zich twee vragen stellen: draagt de realisatie van het tussentijdse doel inderdaad bij aan de realisatie van het einddoel? En is de gerapporteerde uitkomst juist?

Het antwoord op de eerste vraag raakt direct de continuïteit van het bedrijf en het is daarom van belang dat de accountant een uitspraak doet over hoe de tussentijdse doelen zich verhouden tot het einddoel. Shell publiceerde in februari vorig jaar een rapport waaruit blijkt dat de tussenstanden zich slecht verhouden tot het einddoel. Shell werd op de vingers getikt voor een gebrek aan ambitie door de rechter en door huisaccountant EY. Hiertoe moest EY zich baseren op geverifieerde cijfers, begrijpen in welke mate de tussentijdse doelen positief zijn gecorreleerd met het einddoel en moest men inschatten of het einddoel tijdig wordt bereikt.

Tot nog toe was het hoofddoel van de controlerend accountant vast te stellen of de *financial statements* juist en volledig waren en in overeenstemming met de geest en letter van de regelgeving en of het bedrijf nog minstens een jaar op eigen kracht verder kon. Nu het gewicht van langetermijndoelen groter is geworden, komt de continuïteit van het bedrijf op lange termijn nadrukkelijk aan de orde.

Jan Bouwens is hoogleraar accounting UvA en research fellow University of Cambridge.